

Särskilt för UE – Ett slag för avsyning

Underentreprenörens arbeten färdigställs ofta i ett tidigt skede. Ändå utförs inte besiktning förrän långt senare i samband med slutbesiktning av huvudentreprenörens arbeten. Under tiden ansvarar underentreprenören för skada på entreprenaden. Ansvaret kan dock begränsas med enkla medel.

TEXT: SIMON HARTMAN, ASSOCIATE PÅ ADVOKATFIRMAN DELPHI

Underentreprenören (härför kallad UE) tvingas ofta godta de villkor som huvudentreprenören uppställer. Så har det även varit historiskt. UE har sedan 70-talet tvingats acceptera att deras entreprenader inte besiktigas förrän slutbesiktning av huvudentreprenörens entreprenad. Det framgår idag uttryckligen av standardavtalen AB-U och ABT-U som är avsedda för underentreprenader. De UE som utför arbeten enligt standardavtalen ansvarar därför för skada på entreprenaden under hela denna tid. Detta trots att UE sedan länge färdigställt entreprenaden och lämnat bygget.

När UE färdigställt sin entreprenad återstår regelmässigt arbeten för andra entreprenörer. Så är det för till exempel entreprenörer som utför arbeten med fönster, golv och måleri. Det finns en uppenbar risk att känsliga delar som ytskikt skadas vid utförandet av andra arbeten. Att behöva svara för skada på entreprenaden som orsakas av andra är ett otacksamt ansvar. Det finns dock sätt för UE att begränsa sitt ansvar från det att arbetena färdigställts.

FÖR UE SOM utför arbeten enligt AB-U eller ABT-U finns möjlighet att begära avsyning.

Avsyning innebär att en kontroll av synliga skador på UE:s entreprenad genomförs. UE kan begära avsyning både när entreprenaden är färdigställd (slutavsyning) eller när en större avgränsbar del av entreprenaden som löper särskild risk att komma till skada färdigställts (delavsyning). Huvudentreprenören är den som utför avsyningen. Avsyningen ska verkställas utan dröjsmål efter UE:s påkallande. Huvudentreprenören ska upprätta och

överlämna en skriftlig rapport som visar om det finns skador på entreprenaden. I praktiken innebär det att UE skickar ett e-mail eller annat skriftligt meddelande till huvudentreprenören och begär avsyning när hela eller en del av UE:s entreprenad är färdigställd. Huvudentreprenören ska då inom cirka en vecka kalla UE till avsyning. Avsyningen ska utföras även om UE väljer att inte vara med. Huvudentreprenören ska sedan upprätta en skriftlig rapport och skicka den till UE.

EFTER AVSYNINGEN ÄR UE fri från ansvar för synlig skada som uppkommit efter avsyningen, om UE gör sannolikt att skadan inte beror på honom eller henne. Det betyder att UE fortfarande måste visa att skadan inte orsakats av honom eller henne, men med ett lägre krav på bevisningen än vad som annars gäller. Den skriftliga rapporten som ska upprättas efter avsyningen blir därför ett viktigt bevis för UE. Om huvudentreprenören inte utan dröjsmål verkställer avsyningen och överlämnar skriftlig rapport blir det istället huvudentreprenören som ska visa att skada som konstaterats senare vid slutbesiktningen orsakats av UE. Redan UE:s begäran om avsyning är därför ett värdefullt verktyg att begränsa ansvaret.

Som framgår begränsar avsyningen endast UE:s ansvar för synlig skada. UE:s ansvar för fel och skada på grund av fel kvarstår oförändrat. Avsyningen fritar inte heller UE helt från skyldigheten att visa att skadan orsakats av annan, utan leder till ett bevis i form av skriftlig rapport och ett lägre krav på bevisning. Skyddet kan framstå som svagt. Om regleringen

Simon Hartman, Associate på Advokatfirman Delphi.

utgör en rimlig balans mellan ansvaret för huvudentreprenören och UE behandlas inte i den här artikeln. Det kan dock konstateras att den UE som väljer att påkalla avsyning kommer i bättre ställning än den UE som inte gör det. För det fall huvudentreprenören inte utför avsyningen blir det ju huvudentreprenören som ska visa att UE orsakat skadan. Om slutavsyningen utförs får UE ett bevismedel genom rapporten och en bevislättning. Allt detta till kostnad av ett kort e-mail till huvudentreprenören. I bästa fall kan e-målet leda till att UE slipper lägga onödiga pengar på advokatkostnader. För en jurist framstår e-målet därför som en billig investering. ■